

TRÂNTA... întrecere tradițională românească

Strămoșul luptelor pe teritoriul țării noastre, trânta, era o formă de întrecere și o dovadă a bărbăției, a forței fizice deosebite a tinerilor din mediul rural... dornici să cucerească admirația spectatorilor și inima fetelor!

Din străbuni, dacii erau neam de luptători, încurajați de regii lor, Burebista și Decebal. Sub domnia lui Burebista și Decebal luptele erau folosite pentru pregătirea militară, iar dacii erau renumiți în lupta corp la corp, urmărinduse trântirea adversarului și imobilizarea lui. Dar luptele erau folosite și la diverse sărbători populare, unde tinerii își încercau puterile.

Ei dădeau dovezi de vitejie care le-au dus faima peste granițe... cronicile latine dau veste despre iscusința dacilor în lupta corp-la-corp și admiră virtuțile fizice ale acestora în luptele de apărare cu oștile romane.

Când ia naștere poporul român, din împletirea dintre cultura romană și cea dacică, se nasc și noi forme de luptă, ca o nevoie de apărare a proaspătului popor, a teritoriului și a independenței.

Primele mărturii privind istoria luptelor în România sunt rămase de la romani. După cucerirea Daciei, romanii selecționau tineri sclavi pentru școlile lor de gladiatori, considerându-i pe aceștia curajoși, abili, puternici, având deosebite deprinderi de luptă.

Cele mai cunoscute sporturi de luptă pe teritoriul românesc rural sunt trânta și harța.

Trânta este luptă corp la corp între doi sau mai mulți oameni, neînarmați, care caută să se doboare unul pe altul numai cu ajutorul brațelor.

Este și o formă de luptă populară moldovenească cunoscută din vremuri străvechi învingătorii fiind premiați cu berbeci sau cocoși vii.

Și azi, în Dobrogea și în alte zone din jurul Dunării, se practică „Trânta” cu ocazia unei sărbători locale ori religioase. Regulile nu erau scrise, ele se transmiteau prin viu grai de la o generație la alta.

Trânta are o arie de răspândire largă dobândind caracteristici specifice zonei de practicare.

A se lua la trântă, a se lua la harță, a fi prilej de harță - sunt expresii binecunoscute, tocmai pentru că erau realități ale satului de odinioară și de multe ori făceau parte din "programul" sărbătorilor populare, al târgurilor, alături de dansuri și cântece. Erau foarte apreciate: lupta ciobănească, lupta oltenească sau de curea, lupta dreaptă cu apucare în cruce lupta cu fixarea brâului și altele... Impresionat de frumusețea acestor întreceri sportive, Vasile Alecsandri apreciază, în studiul "Românii și poezia lor", că: "...și la românii de astăzi lupta trupească a rămas din vechime un obicei care domnește pretutindeni, la munte și la câmpie, și biruitorul este încununat cu stimă și cu respect, precum odinioară, la Roma, gladiatorii cei mai vestiți..."

Iată cum este relatată lupta dintre Făt-Frumos și Zmeu, de către Păcală, care se nimerise la locul faptei:

*„...Se luptară iar voinicii, colo-n marginea de drum...
Amândoi cu mâna goală se luară iar la trântă!
parcă le creștea puterea tot mai mare, mai ne-nfrântă.
Zmeul ia pe Făt în brațe și, cu cel din urmă-avânt,
încordându-și toată vloga, îi făcu-n văzduhuri vânt...
Îl smuci o dată-n dreapta și la stânga înc-o dată,
îl ținu ca lumânarea și pocnindu-l dintr-o dată,
în pământul ars ca piatra, până-n glezne îl vârî
îl lăsă înfipt acolo și-nspre gârlă coborî...
Fătul se trezi c-o zână, aducând un ciob de apă
și vărsându-l lângă dânsul, din prisoare văd că-l scapă...
Făt-Frumos ieși din groapă.Tremuram! Acu-i acu!
Zmeul-Zmeilor găsise fără pic de apă râul
și venea să curme lupta. Făt-Frumos își strânse brâul,
se-ndreptă o dată-n șale și la el se repezi.
Zmeul-zmeilor săracul, bine nici nu se trezi
că-l și prinse-n brațe Fătul, răcorit și încordat.
Îl azvârle-n nori odată, îl mai zvârle înc-o dată,
și deodată, până-n umeri, în pământul copt vârându-l,
îi strigă, râzând în hohot:
„Ți-a venit și ție rândul!”
văd apoi că-l ia de chică... văd și capul cum i-l taie...
Îmi făcui o cruce mare: măiculită, ce bătaie !”*

(fragment din piesa „Înșir-te mărgărite”, de Victor Eftimiu)

Încadrată în normele unui regulament tehnic (1956), trânta a devenit, în Moldova, o probă sportivă ce se bucură de o mare popularitate. Este un sport înrudit cu luptele greco-romane.

La început, durata trântei nu era măsurată, iar cine rezista în picioare cât mai mult, acela era învingător.

Astăzi, trânta include procedee simple, precum și procedee combinate, cu excluderea celor

TRÂNȚA... întrecere tradițională românească

dureroase. Lupta durează patru minute pentru juniori și șase minute pentru adulți. Este interzisă lovirea partenerului căzut, fiind oprită continuarea luptei până la revenirea adversarului. Frecventarea antrenamentelor și participarea la întreceri se admite numai după un riguros control medical. Pentru a preveni traumele este obligatorie respectarea regulamentului competițional. Sportivii poartă un echipament tradițional - pantaloni de pânză aspră, brâu, și încălțăminte ușoară.

Trânta contribuie la creșterea forței și rezistenței organismului, perfecționarea capacității de coordonare a mișcărilor, îmbunătățirea funcției sistemului cardio-vascular, respirator.

Filatelicia este la rândul ei păstrătoarea dovezilor despre frumusețea sportului tradițional - trânta -. Au apărut ediții filatelice cu imagini de luptă - trântă... de notat că astfel de timbre sunt și în Republica Moldova, un alt teritoriu (românesc!) unde se practică voinicescul sport al TRÂNȚEI!

ROMANIȚA ȘTENȚEL, jurnalist

INDEPENDENȚA
ROMÂNĂ

*Independența
prin Cultură*